

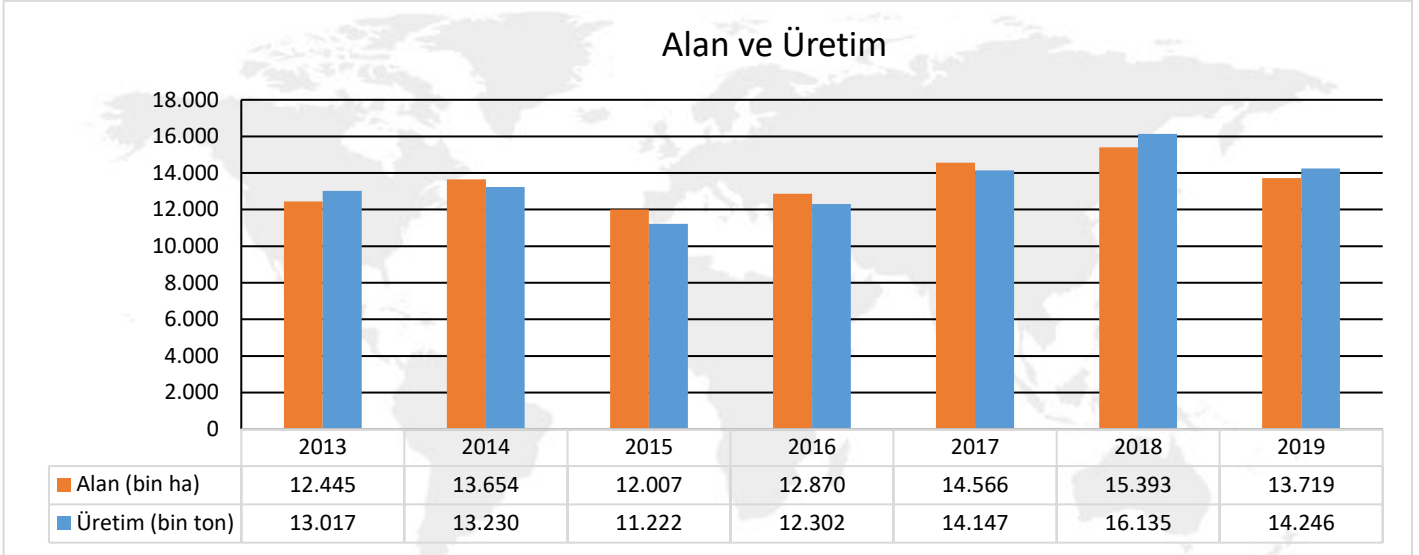
ÜRÜN MASALARI NOHUT BÜLTENİ

SAYI: 13

ARALIK 2020

DÜNYADA NOHUT

Alan ve Üretim

Kaynak: FAO

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nün verilerine göre 2019 yılında dünyada 13,72 milyon ha alanda 14,25 milyon ton üretilen nohutta dünya verim ortalaması 104 kg/da olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemiz, 2019 yılı FAO verilerine göre dünya sıralamasında ekiliş alanı olarak 4. sırada, üretimde 2. sırada, verimde ise 21. sıradadır.

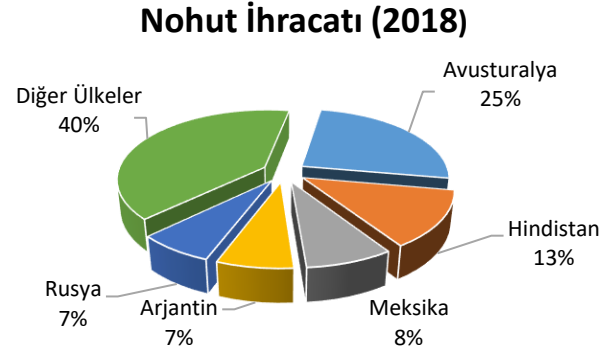
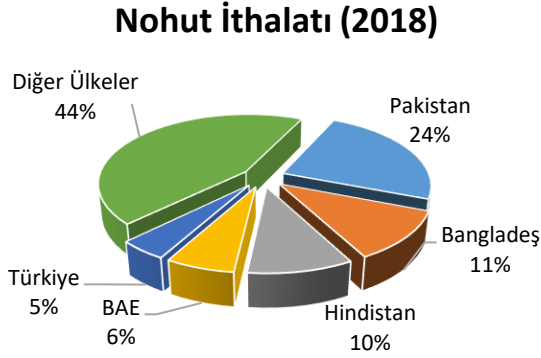

Dünya nohut pazarı Türkiye'nin 2020'de en önemli nohut ihracatçısı olarak ortaya çıkması ile değişiklik göstermiştir. Türkiye'nin bu konumunu devam ettirmesi beklenmektedir.

Avustralya 2020/21 bakliyat üretim tahminini %11 artırarak 2,87 milyon tona çıkarmıştır. Revize edilen üretim miktarında nohut üretimi 737 bin ton olarak yer almıştır.

Hindistan Hükümeti'nin yazlık ekilen ürün hasadına kadar yurtiçi arzı dengelemek amacıyla nohut gümrük vergisini düşürmesi beklenmektedir.

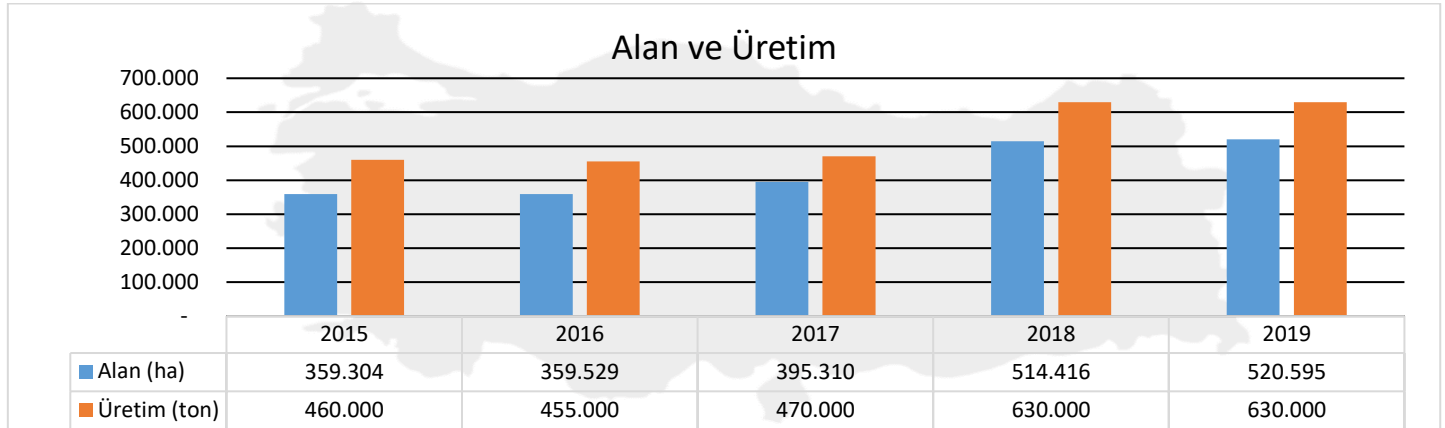
Kanada'nın nohut üretimini ise 239 bin ton olması beklenmektedir. Bu sezon kalitenin yüksek olması nedeni ile Kanada nohutu fiyatlarında artış beklenmektedir. Kanada'nın en önemli pazarı Pakistan ve Bangladeş'tir.

Kaynak: FAO

FAO verilerine göre 2018 yılı dünya ithalat miktarı yaklaşık olarak 2,045 milyon tondur. İhracat miktarı ise 1,96 milyon tondur. Türkiye ise 2018 yılında dünya sıralamasında ithalatta 5. sırada iken ihracatta 103 ülke arasında 7. sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE NOHUT

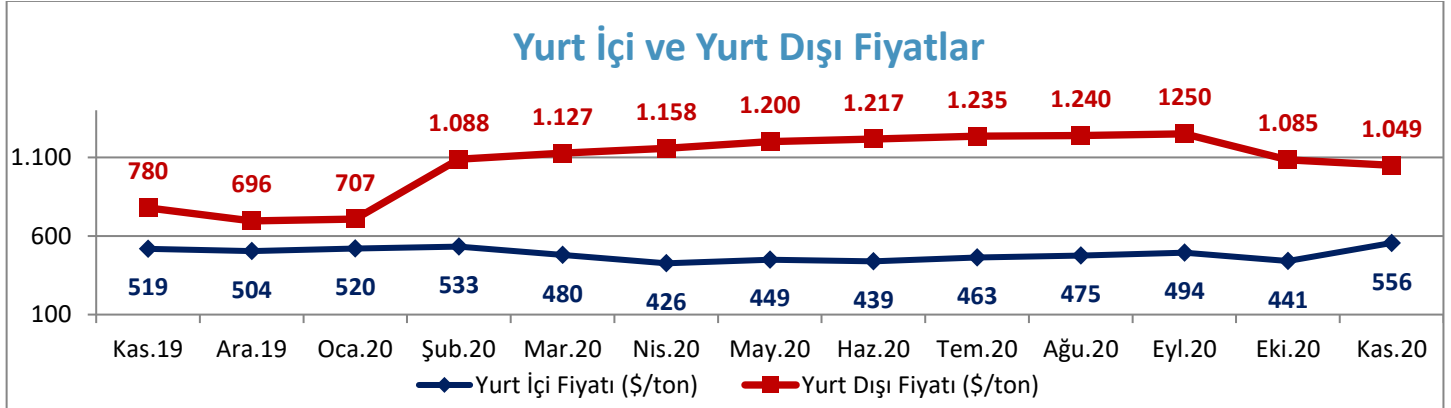

Kaynak: TÜİK

Ülkemizde uygulanan destekleme programları ve Nadas Alanlarının Değerlendirilmesi (NAD) gibi başarılı projeler sayesinde nohut üretimimiz artmıştır. Nohut üretim alanlarında 2003-2015 yılları arasında alansal olarak daralma mevcut iken 2016 yılı itibarı ile üretim alanlarında artış yaşanmıştır. Ayrıca henüz istenilen düzeyde olmasa da verimde de artış söz konusudur. 2002 yılında **98 kg/da** olan verim, 2019 yılında **122 kg/da** olarak gerçekleşmiştir. TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre Türkiye yıllık nohut tüketimi **465 bin ton**, kişi başı nohut tüketimi **5,7 kg/yıl** ve yeterlilik oranı **%114**'tür.

Yaşanmakta olan pandemi diğer baklagillerde olduğu gibi nohutta da talep artışına neden olmuştur. Bununla birlikte **Türkiye nohut stokları ülkemizin ihtiyacını karşılayacak seviyenin üzerindedir.**

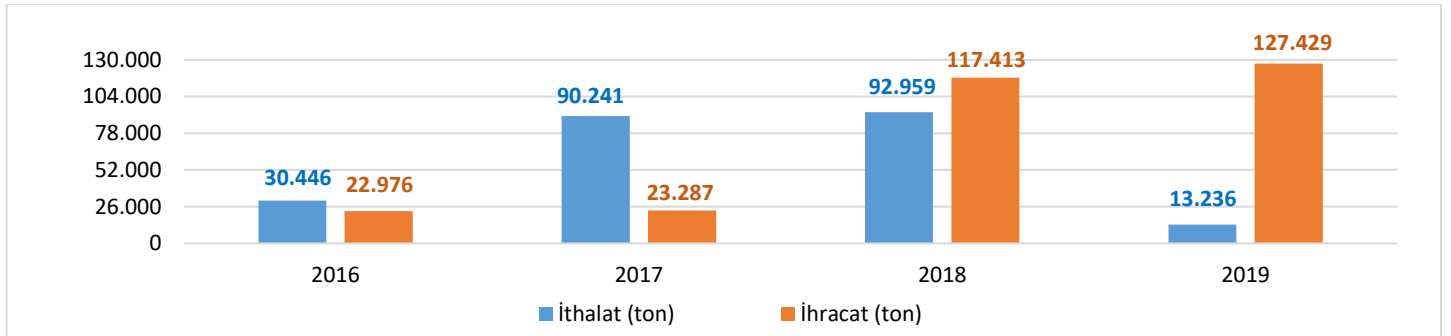
Ülkemiz yurt içi borsa fiyatları, yurt dışı fiyatlarının altında seyretmektedir. Nohut üretiminde kendine yeter durumda olan Türkiye pandemi kaynaklı olarak yaşanan arz sorunlarından etkilenmemiştir.

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.
(Yurt dışı Şubat ayı itibarı ile Meksika 10 mm esas alınmıştır.)

Kasım ayı süresince yurt içi naturel nohut ortalama borsa fiyatları **4.440 TL/ton (556 \$/ton)** seviyelerinde seyretmiştir. Yurt dışı piyasalarda ise Meksika 10 mm nohut **1.049 \$/ton**'dan işlem görmüştür. Mersin Ticaret Borsasında 28 Aralık 2020 tarihinde ortalama naturel nohutun fiyatı **4.400 TL/ton**'dur. (**588 \$/ton**) (28.12.2020 tarihinde \$ kuru: 7,49 TL)

DIŞ TİCARET

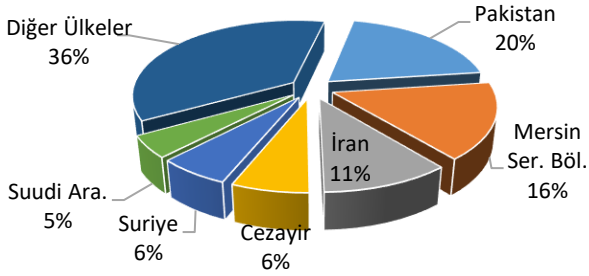
Kaynak: TÜİK, GTİP No: 71320000011, 71320000019

Ülkemiz 2019 yılı nohut ithalat miktarı 13.236 ton ve değeri 12,7 milyon dolar iken ihracat miktarı 127 bin ton ve değeri 76,2 milyon dolara ulaşmıştır. 2019 yılı ilk 10 ay nohut ithalatı 10,6 bin ton, ihracatı 95,5 bin ton iken 2020 yılının aynı döneminde ithalat 17 bin ton, ihracat 119 bin ton olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı ilk 10 aylık dönemde **ithalat ve ihracat arasındaki değer farkı ülkemiz lehine 52 milyon dolar** olarak gerçekleşmiş olup ülkemiz net **İHRACATÇI** konumundadır.

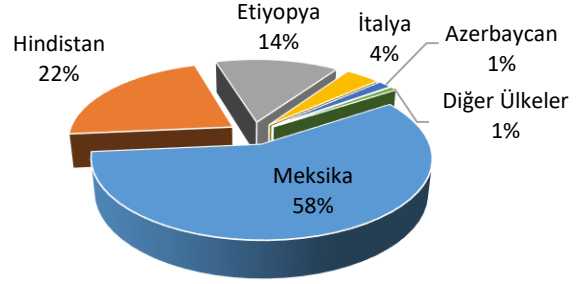
Leblebi olarak da dış ticarete konu olan nohutta 2019 yılında **11 bin ton** karşılığı **15,7 milyon dolarlık** ihracat gerçekleşmiştir. 2019 yılı ilk 10 aylık süreçte leblebi ihracatı yaklaşık **8.719 ton karşılığı 12,5 milyon dolar** iken 2020 yılı ilk 10 aylık süreçte leblebi ihracatı **10.059 ton karşılığı 13 milyon dolardır**. Nohutun leblebi olarak ihracatı, ürüne katma değer kazandırıyor olması açısından da önem taşımaktadır.

Bakanlığımızca uygulanmakta olan politikalar sayesinde üretim artışı yaşadığımız nohutun leblebi ile birlikte ülkemiz dış ticaretine pozitif yönlü katkısı 2020 yılı ilk 10 ayında **65,6 milyon dolara** ulaşmıştır.

İhracatın Ülkelere Dağılımı

İthalatın Ülkelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK 2019, GTİP No: 71320000011, 71320000019

Türkiye nohut ihracatında 2020 yılı ilk 10 aylık dönemde %25 ile Pakistan, %7 ile İtalya, İsrail ve Suriye, %6 ile Lübnan ve Hindistan'ın ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

DEĞERLENDİRME

- 2020 yılı üretimimiz **630 bin tondur**.

- Bakanlığımızca uygulanmakta olan proje ve politikalar sayesinde nohutta kendi kendine yeter ülke olmamız nedeni ile pandemi döneminde artan talebe bağlı olarak uluslararası piyasalarda yaşanan fiyat artışları yurt içi piyasalarda görülmemiştir.

- Nohutta **net ihracatçı olan ülkemizin** 2020/2021 sezonunda da aynı potansiyelini koruyacağı öngörülmektedir.

- Protein içeriğinin yüksek olması nedeni ile tercih edilen ülkemiz nohutunun gelişmekte olan protein ekstraktı sektöründe değer kazanacağı ve uluslararası piyasada tercih nedeni olabileceği değerlendirilmektedir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarla ve Bahçe Bitkileri Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 82 00

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr